

№ 1 қосымша
Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрінің
бұйрығына сәйкес

Жаңартылған мазмұны бойынша жалпы білім беру
ұйымдарының 1-8 сыныптары үшін "Жолда жүру
ережелері" бойынша білім беру
бағдарламасы.

Жолда жүру ережелері бойынша сабақтар жол қозғалысы қауіпсіздігі және алғашқы медициналық көмек көрсету тақырыптарын қоса алғанда, айына екі реттен артық емес 1-8 сыныптар аралығында өткізілсін. 1-4 сыныптарда Жолда жүру ережелерін зерделеуге әр сыныпқа жылына 6 сағаттан, ал 5-8 сыныптарда – жылына әр сыныпқа 10 сағаттан бөлінеді. Бұл ретте 1-4 сыныптарда ЖЖЕ бойынша оқу бағдарламасы мынадай пәндер есебінен жүргізілуі тиіс (жазу, ән айту, қоршаған әлеммен танысу, табиғаттану, сөйлеуді дамыту, сыныптан тыс оқу, дене тәрбиесі, бейнелеу өнері, еңбекке баулу) және күнтізбелік жоспарлауға айлар бойынша кіру. 5-8 сыныптарда ЖЖЕ оқу сабақтан тыс уақытта, сынып сағаттары мен факультативтер есебінен жүргізіледі. Жолда жүру ережелерін оқытуды жалпы білім беретін мектептерде бастауыш сынып мұғалімдері, сынып жетекшілері жүзеге асырады.

Журналда жеке парақ толтырылады, онда сабақ тақырыптары жазылады, сабаққа қатысу белгіленеді және оқушылардың біліміне сабақ бағалары жазылады. Бағалау критерийлері гуманитарлық пәндер бойынша бағалаудың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес келеді. Әдетте, сабақтарды сынып жетекшілері жүргізеді және мектептегі жол қозғалысы ережелерін зерттеуге жауапты адам мен әкімшілік бақылайды. Оқушылармен ЖЖЕ бойынша сабақтарды оқу-көрнекі құралдарды, жабдықтар мен балалар Көлік құралдарын пайдалана отырып, арнайы жабдықталған кабинетте немесе арнайы автотұрақта (мектеп ауласында, дене шынықтыру залында) өткізу ұсынылады. Алаңда жүріс бөлігінің жол таңбасы қолданылады: қиылыстар, жаяу жүргіншілер өткелдері; бағдаршамдар, жол белгілері және басқа да жабдықтар уақытша немесе тұрақты орнатылады. Кейбір сабақтарды көшеде, қиылыста, алаңда (қозғалысты, көлік құралдары мен жаяу жүргіншілерді, реттеу құралдарын көрсете отырып), қоғамдық көлікте өткізу ұсынылады.

Сабақтарды, жеке әңгімелесулерді, экскурсияларды және т. б. өткізу үшін мұғалім (сынып жетекшісі) жол полициясының қызметкерлерін, көлік құралдарының жүргізушілерін тарта алады. Оқу және сыныптан тыс жұмыс барысында қысқа метражды кинофильмдер, бейнефильмдер, диафильмдер, диапозитивтер көрсетіледі, КВН, викториналар, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс қауіпсіздігі бойынша жарыстар және т.б. ұйымдастырылады, олар оқушылардың көшелер мен жолдарда саналы мінез-

құлқын тәрбиелеуге, жол қозғалысы ережелерін мүлтіксіз орындауға ықпал етуі тиіс. Әр сабақтан кейін бақылау сұрақтары, тапсырмалар арқылы оқушылардың жол қозғалысы ережелерін қалай меңгергенін тексеру қажет. (мектептің кіші буыны үшін)

Көше тосын сыйларға толы. Практикалық сабақ.

Қала, Біз тұратын ауыл. Мектеп шағын ауданындағы негізгі көшелер. Неліктен көшеде қауіпті. Ол үшін жол ережелерін білу және орындау қажет. Көше элементтері: жол, тротуар. Жаяу жүргіншілер қоршаулары. Көшедегі қауіпсіздік. Тротуарда қалай дұрыс жүру керек, жолдан өту керек. Мектепке және үйге барудың ең қауіпсіз жолы. Нақты маршрутты талдау. Біреуі екіншісіне көмектеседі (көшеден өзіңіз өте алмайсыз – ересек адамнан көмек сұраңыз). Көшедегі тәртіп-қауіпсіз қозғалыстың КЕПІЛІ. Мұқият болыңыз! Қала (кент) бойынша Экскурсия – № 1-2 сабақтарды практикалық бекіту. Жол қозғалысы ережелері бойынша үстел ойындары және арнайы автотұрақтағы ашық ойындар мен жарыстар.

Аялдама жолы және қозғалыс жылдамдығы.

Жаяу жүргіншілер өткелдері. Неліктен кенеттен жолға шығу қауіпті. Көлікті бірден тоқтату мүмкін емес. Аялдама жолы автомобиль. Балалармен болған жол көлік оқиғаларының мысалдары (жол полициясының мәліметтері бойынша).

Жолды қайдан өтуге болады. Реттелмейтін жаяу жүргіншілер өткелі, оның белгілері (жол белгілері, таңбалау). Екі жақты жол. Егер жолдан өтуге уақыт болмаса, не істеу керек. Жүріс бөлігінің ортасында тұрған жаяу жүргіншінің мінез-құлқы. Бір жақты жол. Бір жақты жолды кесіп өту ережелері.

Реттелмейтін қиылыстар. Реттелетін қиылыстар.

Бағдаршам.

Қиылыс дегеніміз не? Қиылыстағы көлік құралдарының қозғалысы. Көлік құралдарын бұру. Жүргізушілер беретін ескерту сигналдары. Реттелмейтін қиылыстың белгілері. Реттелмейтін қиылыста жүріс бөлігінің өту ережесі.

Бағдаршам не үшін қажет? Бағдаршам сигналдары: қызыл, сары, жасыл. 3 секциялық бағдаршам қалай жұмыс істейді. Бағдаршаммен қиылыста жолды қалай өту керек. Жаяу жүргіншілер бағдаршамы және оның сигналдары.

Шақыру құрылғысы бар жаяу жүргіншілер бағдаршамы.

Жолды тағы қайдан өтуге болады. Сіз велосипедшісіз.

Жер асты және жер үсті жаяу жүргіншілер өткелдері, олардың белгілері.

"Жерасты жаяу жүргіншілер өткелі", "жер үсті жаяу жүргіншілер өткелі" жол белгілері. Осы өткелдер болған кезде жолдан өту ережелері. Арнайы сигналдары (көк жыпылықтайтын маяктар және дыбыстық сиреналар) қосылған көлік құралдары жақындаған кезде жаяу жүргіншілердің әрекеттері. Велосипед тарихы, оның жалпы құрылғысы. Қауіпсіз жүру үшін велосипед туралы не білуіңіз керек. 14 жасқа дейін қайда велосипедпен жүруге болады.

Жол белгілері. Сіз қайда ойнай алмайсыз? ЖКО кезіндегі жарақат түрлері.

Жол белгілері мен жол белгілерін тағайындау. Жол белгілері: "жаяу жүргіншілер өткелі "(ақпараттық көрсеткіш), "жерасты жаяу жүргіншілер өткелі"," жер үсті жаяу жүргіншілер өткелі", " автобус аялдамасы және троллейбус", "трамвай аялдамасы"," жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады"," жол жұмыстары " (барлығы 7 белгі). Жолдың жанында, жол жұмыс орындарында, көлікте ойнау қаупі. Скутер құралдарымен ойнауға және жүруге арналған орындар және т. б. егер доп жолға шықса не істеу керек. Жарақат түрлері: сынықтар, көгерулер, жаралар, күйіктер және т.б.). Жаяу жүргіншіні соқтығысу кезінде болатын жарақаттардың негізгі түрлері. Автокөліктің кабинасында немесе салонында отырған жолаушылар алған жарақат түрлері. Велосипедшілер алған тән жарақаттар.

Жарақат алған кезде өзіңізге және серігіңізге қалай көмектесуге болады.

Қан кету түрлері: артериялық, веноздық, капиллярлық.

Қан кетуді тоқтату әдістері.

Таңғыштардың түрлері.

Қорытынды сабақ. Жол жүргізушілердің көзімен.

Жол - жүргізушілердің жұмыс орны. Неліктен жол көлік оқиғалары (ЖКО) орын алады? Жүргізуші бұзушы жаяу жүргіншілерді қалай көреді? Жол қозғалысы ережелеріне сәйкес диафильмдерді, бейнефильмдерді, слайдтарды қарау.

Қорытындылау (тестілеу).

1-8-сыныптарға арналған «Жолда жүру ережелері » оқу пәнінің үлгілік күнтізбелік-тақырыптық жоспары

1. сынып

№	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Көше күтпеген оқиғаларға толы.	1
2.	қазан	Жаяу жүргінші өтпелері.	1
3.	желтоқсан	Реттелетін жол қиылыстары. Бағдаршам.	1
4.	наурыз	Автобустпен немесе троллейбустпен сапарға шығу.	1
5.	сәуір	Қай жерде ойнауға болады және қай жерде ойнауға болмайды.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

2. сынып

№ р/ с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Білім алушылардың көшеде және жолдарда жүрудің негізгі ережелері	1
2.	қазан	Реттелмейтін жол қиылыстары.	1
3.	желтоқсан	Реттеуші және оның белгілері.	1
4.	наурыз	Трамвайда және көліктің басқа да түрлерінде сапарға шығу.	1
5.	сәуір	Мектепке жол (Сенің күнделікті бағытын.)	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

3. сынып

№	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Балалардың көшеде, жолда жүру ережелері.	1
2.	қазан	Қай жерлерден жолдан өтуге болады.	1
3.	желтоқсан	Жол жүру белгілері және таңбалары.	1
4.	наурыз	Жарақаттанғанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмек.	1
5.	сәуір	Сен – велосипедші.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

4-сынып

№ р/ с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	Қыркүйек	Жол жүру ережелерін білеміз бе?	1
2.	Қазан	Білім алушылардың топпен және қатармен жүру ережелері.	1
3.	Желтоқсан	Жол жағдайларын макетте (пішімде) талдау. Арнайы авто алаңда өткізілетін тәжірибелік сабақтар.	1
4.	Наурыз	Темір жол өтпелері.	1
5.	сәуір	Жарақаттар кезінде алғашқы медициналық	1

		көмек көрсету біліктілігін арттыру.	
6.	Мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

1 КЛАСС

№ п п	месяц	Темы занятий	Кол-во часов
1.	сентябрь	Улица полна неожиданностей.	1
2.	октябрь	Пешеходные переходы.	1
3.	декабрь	Регулируемые перекрестки. Светофор.	1
4.	март	Поездка на автобусе и троллейбусе.	1
5.	апрель	Где можно и где нельзя играть.	1
6.	май	Итоговое занятие.	1
	Всего:		6

2 КЛАСС

№ пп	месяц	Темы занятий	Кол-во часов
1.	сентябрь	Основные правила поведения учащихся на улицах и дорогах.	1
2.	октябрь	Нерегулируемые перекрестки.	1
3.	декабрь	Регулировщик и его сигналы.	1
4.	март	Поездка на трамвае и других видах транспорта.	1
5.	апрель	Дорога в школу (Твой ежедневный маршрут.)	1
6.	май	Итоговое занятие.	1
	Всего:		6

3 КЛАСС

№ п п	месяц	Темы занятий	Кол-во часов
1.	сентябрь	Правила поведения детей на улице и дороге.	1
2.	октябрь	Где еще можно переходить дорогу.	1
3.	декабрь	Дорожные знаки и дорожная разметка.	1
4.	март	Первая медицинская помощь при травмах.	1
5.	апрель	Ты – велосипедист.	1
6.	май	Итоговое занятие.	1
	Всего:		6

4 КЛАСС

№ пп	месяц	Темы занятий	Кол-во часов
1.	сентябрь	Знаем ли мы правила дорожного движения.	1
2.	октябрь	Движение учащихся группами и в колонне.	1
3.	декабрь	Разбор дорожных ситуаций на макете. Практическое занятие на специальной автоплощадке.	1
4.	март	Железнодорожные переезды.	1
5.	апрель	Выработка умений по оказанию первой медицинской	1

		помощи при травмах, ссадинах.	
6.	май	Итоговое занятие.	1
		Всего:	6

№ 1 қосымша
Қазақстан
Республикасының
Білім және ғылым министрінің
бұйрығына сәйкес

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

жалпы білім беретін мектептердің 5-8 сыныптары үшін Жолда

жүру ережесі (орта мектеп үшін)

Біздің қала (ауыл), аудан. Жол-көлік оқиғаларының себептері.

Біз тұратын қала (ауыл). Қалада (ауылда) ең қарқынды көлік және жаяу жүргіншілер қозғалысы бар көшелер. Мектептің шағын ауданы, оның көлік қатынасы туралы әңгіме. Жергілікті жол полициясы бөлімшесінің материалдары бойынша қалада (ауылда), ауданда көлік құралдары санының өсуі. Халықтың көбеюі. Жол-көлік оқиғаларының себептері және олардың алдын алу шаралары. Қалалық (аудандық) көліктегі қозғалыс қауіпсіздігі комиссиялары қабылдайтын шаралар.

Жол таңбасының мақсаты. Қосымша бөлімдері бар бағдаршам сигналдары.

Жол таңбасының мақсаты және оның көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің қозғалысын реттеудегі рөлі. Көлденең және тік белгілер. Бір және екі қосымша бөлімі бар үш секциялы бағдаршамдар. Бағдаршамның осы түрінің сигналдарының мәні. Бір және екі қосымша секциялары бар үш секциялы бағдаршамдарды пайдалана отырып, қиылыстың макетіндегі жол жағдайларын талдау.

Реттеуші сигналдары. Жол белгілері және олардың мақсаты.

Реттеушінің қимылдары, олардың мәні. Реттеушінің қимылдары туралы білімді бекітуге арналған практикалық сабақ. Жол белгілерінің 7 тобы: ескерту, басымдық, тыйым салу, нұсқау, ақпараттық-нұсқау, сервис, қосымша ақпарат (тақтайшалар). Жол белгілерінің мақсаты. Жол белгілерін орнату орындары.

Жүргізушінің еңбек ерекшеліктері және оның негізгі міндеттері . Қазіргі көлік-қауіптілігі жоғары аймақ. Қоғамдық көлік. Ауа-райының жол қауіпсіздігіне деген әсері.

Жүргізушінің жұмыс психофизиологиясына әсер ететін факторлар. Жүргізуші жұмысының қиындығы неде? Неліктен көлік, автобус қозғалысы кезінде жүргізушіні әңгімелермен алаңдатуға болмайды. Қазіргі заманғы көлік түрлерінің қысқаша сипаттамасы. Жүргізушілердің кінәсінен болған ЖКО себептері: қозғалыс жылдамдығының артуы, жаяу жүргіншілер өткелдерінің, қоғамдық көлік аялдамаларының, басып озудың жүру ережелерін бұзу, алкогольдік немесе есірткілік мас күйінде көлікті басқару. Қоғамдық көлікті пайдалану кезіндегі қауіпсіз мінез-құлықтың негізгі ережелері. Жолаушыны көліктен отырғызу және түсіру кезінде, қозғалыс процесінде және төтенше жағдайларда күтіп тұрған қауіптер. Жол-көлік оқиғалары, олардың пайда болу себептері және ықтимал салдары. Қысқа күндізгі жарық. Жарқын ыстық күннің мүмкіндігі. Температураның ауытқуы. Аяз. Жаңбыр, қар, тұман. Жаңбырлы ауа-райында қандай қосымша қиындықтарды ескеру қажет.

Велосипедпен жүру. Велосипедті тексеру.

Мұғалімнің немесе үйірме басшысының бақылауымен жабық алаңда оқу - жаттығу. Велосипедпен жүруге арналған орындар. Жолдарда жүру кезінде велосипедтерді басқару құқығына жас шегі. Велосипедшілермен болған жол-көлік оқиғалары және олардың алдын алу шаралары.

Жарақат алған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету.

Жоғарғы және төменгі аяқтардың жарақаттануы мен сынуы кезінде алғашқы

медициналық көмек көрсету ережелері. Қан кету кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.

Жараның асқынуының алдын алу. Бас пен кеудеге стерильді таңғыштарды (таңғыштарды, орамалдарды импровизацияланған құралдармен) салу ережесі. Бекіту таңғышын, шинаны немесе импровизацияланған құралды қолдану ережелері. Зардап шеккендерді эвакуациялау. Зардап шеккендерді зембілсіз тасымалдау тәсілдері. Қан кетуді уақытша тоқтату әдістері. Артерияның саусақ қысу нүктелері. Гемостатикалық турникетті қолдану және импровизацияланған құралдардан бұрау ережелері.

Оқушылардың ЖЖЕ насихаттауға қатысуы.

"Қозғалыс қауіпсіздігі" тақырыбы бойынша бастауыш сынып оқушыларына арналған ертеңгіліктерді ұйымдастыру. Жол қозғалысы ережелерін насихаттау үшін қабырға мөрін, мектеп радио торабын пайдалану. Жас қозғалыс инспекторлары отрядының (ЖЖИ) жұмысына қатысу және сабақтар алдында және оларды бітіргеннен кейін мектептерде патрульдеу. Жол қозғалысы ережелерін бұзушылармен жұмыс.

Қорытынды сабақ.

Тестілеу.

Жолда жүру ережесі

5. сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Біздің қала (ауыл), аудан.	1
2.	қазан	Жол таңбаларының белгіленуі.	1
3.	қараша	Қосымша секциялары бар бағдаршамдар.	1
4.	желтоқсан	Жол реттеушісінің белгілері.	1
5.	қаңтар	Жол жүру белгілері және олардың қолданысы.	1
6.	ақпан	Жүргізушінің еңбегінің ерекшеліктері мен негізгі міндеттері. Қазіргі заманғы көлік – жоғары қауіпті аймақ. Қоғамдық көлік.	1
7.	наурыз	Жол қозғалысының қауіпсіздігіне ауа-райының әсер етуі.	1
8.	сәуір	Велосипедпен жүру.	1
9.	сәуір	Жараланған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету. Жоғарғы және төменгі аяқ-қол дене бөліктерінің сынған немесе буын шығып кеткен кезде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:	10	

6-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Жол жүру ережелері (қайталау).	1
2.	қазан	Көлік құралдарының қозғалысы. Көлік құралдарының аялдама жолдары.	1
3.	қараша	Көлік құралдарының нөмірлік, тану белгілері мен жазбалары.	1
4.	желтоқсан	Жол-көлік оқиғасы уақытындағы оқушылардың мінез-құлқы.	1
5.	қаңтар	Түрлі жарақаттар алған жағдайда алғашқы медициналық көмек.	1
6.	ақпан	Жол қозғалысының қауіпсіздігі.	1
7.	наурыз	Жол қозғалысына қатысушылардың құқықтары, міндеттері мен жауапкершіліктері.	1
8.	сәуір	жаяу жүргіншілерге арналған жол жүру ережесі. Жол	1

		"қақпан".	
9.	сәуір	Жол-көлік оқиғаларына әкеп соқтыратын жол жағдайларын зерттеу .	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		10

7-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Автокөліктің еліміздің экономикасындағы рөлі.	1
2.	қазан	Көлік құралдарын пайдалану ережелері.	1
3.	қараша	Көлік құралдарының аялдау және тұрақтау орындары.	1
4.	желтоқсан	Интервал және арақашықтық. Қозғалыс жылдамдығы.	1
5.	қаңтар	Қозғалыс жол жолағы. Басып озу.	1
6.	ақпан	Жүргізушілердің жұмыс қабілеттілігі және олардың сенімділігі.	1
7.	наурыз	Автокөлікте медициналық қобдишаның болуы.	1
8.	сәуір	Темір жол қиылысынан өту. Қала сыртындағы жолдарда жүру ережелері.	1
9.	сәуір	велосипедшілер, мопедшілердің жолда жүру ережелері. Велосипедпен, мотоциклмен жолаушыларды және жүкті тасымалдау ережелері.	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		10

8-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
----------	-------	---------------------	------------

1.	қыркүйек	Жол жүру ережесінің пайда болу. Жол белгілерінің халықаралық тілі.	1
2.	қазан	Қозғалысты реттеу нысандары.	1
3.	қараша	Жол белгілері.	1

4.	желтоқсан	Жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің міндеттері мен жол жүру ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілігі.	1
5.	қаңтар	Бастауыш сынып оқушыларымен ЖЖЕ (жол жүру ережелері бойынша) әңгімелесу.	1
6.	ақпан	Жол қиылысынан өту және жаяу жүргіншілер өтпелері. Қоғамдық көлік аялдамалары.	1
7.	наурыз	Жол-көлік оқиғасы уақытында есінен таңған адамдарға берілетін алғашқы медициналық көмек.	1
8.	сәуір	Буын шығып кеткен кездегі алғашқы медициналық көмек. Күйікке шалдыққан кездегі алғашқы медициналық көмек.	1
9.	сәуір	Аспалы қозғалтқышы бар велосипедтерге қойылатын техникалық талаптар. Велосипедшілер қозғалысына қойылатын қосымша талаптар.	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		10